

արտավար գետին:

Նկատելով որ քրիստոնեայ այլ հասարակութիւններ, բարեպաշտական ջերմ զգացումներով, հետզհետէ ո՛չ միայն կ'որմափակէին իրենց բաժինները, այլ և իրարու ետեւէ կը կանգնէին գերեզմանատանց մէջ փոքրիկ մատուռներ, Ազգ. Վարչութեան Խառն ժողովը 1931ին ընտրեց Բարեգարգման Յանձնաժողով մը, որ ջանար կարճ ատենի մէջ որմափակելու Ազգ. Գերեզմանատունը: Արգարեւ կազմուեցաւ Յանձնաժողովը, որուն իրենց անձնուէր գործակցութիւնը բերին Տր. Յովհաննէս Հրեշտակեան, Տիարք Ֆիլիբ Արփիարեան, Թաղէոս Կուկիկեան, Երուանդ Տէմիրճեան և Աէլիմ Վարդանեան, որոնք ողի ի բոլին աշխատեցան ընդարձակ Գերեզմանատունը որմափակելու: Յանձնաժողովը ստաջին պատեհութեամբ ձեռնարկեց հանգանակութեան և առանձին թաղերու վաճառման: Ուրֆաղի Պր. Գէորգ Աստուրեան ստանձնեց պատի շինութիւնը, վայելուչ և հաստատուն: Յարզ բարձրացած պատերու շինութեան համար վճարուեցաւ չուրջ 180 Օսմ. հնչուն ոսկի: Գերեզմանատունը պիտի ունենար երկու մայր դուռներ: Հիւսիսային ճակատի մեծ դուռն շինութիւնը կամովին ստանձնեց Բիլիսցի Մովսէս աղա Չաղլասեան, ի յիշատակ իր ննջեցելոց: Արեւելեան դուռը, միևնոյն մեծութեամբ և ոճով շինել խոստացաւ Հալէպցի Պր. Վահիա Թիւֆէնքճեան: Արժ. Տէր Յովհաննէս Ա. Քհնյ. Էթմէքճեան, իր վաղամեծիկ Լուսին միամօր աղջկան յիշատակին շինել սուած էր ընդարձակ հոր, գեղակերտ և գերքով և երկաթով:

Երբ այս հատորը հրատարակ կ'ելլէ, Գերեզմանատան հարաւային և արեւելեան մնացած պատերը լրացած չեն տակաւին: Յոյս ունինք որ ի վերջ ներկայ տարուան ամբան, կը լրանան պարիսպի

մնացորդ շինութիւնները, երկաթէ զոյգ դուռները կ'անցուին, կը շինուի նաեւ պահապանի սենեակ և ամբողջ Գերեզմանատունը կը զարգարուի գլխաւոր և երկրորդական պողոտաներով, ծառազարդ և ծաղկազարդ եզերքներով: Յանձնաժողովը մտադիր է նոյնպէս, պարտքերը թեթեւցնելէ յետոյ, ձեռնարկել Ս. Գեորգ մատրան մը շինութեան, որ պիտի դասնայ ուխտավայր մը Հալէպի բարեպաշտ Հայոց:

Ազգ. Գերեզմանատան Բարեգարգման Յանձնաժողովը ա՛յն ատեն միայն իր պաշտօնը լրացած պիտի նկատէ, երբ մատուռը, իր հայեցի ոճով և սպիտակ գմբէթով, հովանաւորէ իր չուրջի մեծակոյները:

Շահեկան ըլլալէ չի՛ գաղբիր երբեք երբ համառօտակի պատկերը տանք Հալէպ քաղաքի վերջին երեք տարուան մէջ պատահած մահազրութեանց, քաղուած Ազգ. Առաջնորդարանի տարեկան վրձակազրութիւններէն, ուր կ'երեւան նոյնպէս ծնունդներու և ամուսնութեանց տարեկան թիւերը:

Այսպէս, 1932 ին Հալէպի մէջ մահերու ընդհանուր թիւը եղած է 405, 1188 ծնունդներու գէմ, 253 ամուսնութեամբ:

1933 ին ծնունդ՝ 1010, ամուսնութիւն 223, մահ 452:

1934 ին՝ ծնունդ՝ 929, ամուսնութիւն՝ 188, մահ՝ 340:

Հոս, խղճի պարտք կը նկատեմ իմ սրտազին շնորհակալութիւններս յայտնելու հրատարակաւ, Տէր Բարգէն քհնյ. Յակոբեանի, Պ. Պ. Յակոբ Գարամանուկեանի, Սամուէլ Գայնաքեանի, Մամբրէ Մովսէսեանի, Վարդան Երամեանի, Մարուգէ Սինանեանի, Հայկ Ուղուրլեանի և Անդրէաս Տէր Ղազարեանի, որոնք զիրացուցին աշխատութիւնս՝ իրենց անձնուէր գործակցութեամբ: